997

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 31 lipca 2001 r.

w sprawie ochrony fizycznej materiałów jądrowych.

Na podstawie art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. — Prawo atomowe (Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) rodzaje przedsięwzięć organizacyjnych i technicznych w zakresie ochrony fizycznej materiałów jądrowych,

2) kategorie materiałów jądrowych i poziom ochrony fizycznej dla każdej z kategorii,

3) sposób przeprowadzenia kontroli systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych.

§ 2. Przedsięwzięcia organizacyjne i techniczne stanowią system ochrony fizycznej, za który jest odpowiedzialny kierownik jednostki organizacyjnej wykonującej działalność związaną z materiałami jądrowymi.

§ 3. 1. Do przedsięwzięć organizacyjnych ochrony fizycznej zalicza się w szczególności powołanie służby ochrony obiektu, kontrolowanie i ograniczenie dostępu do miejsc, w których znajdują się materiały jądrowe, oraz ustalenie zasad konwojowania, przekazywania, przejęcia i zabezpieczenia materiałów jądrowych w czasie transportu.

2. Do przedsięwzięć technicznych ochrony fizycznej zalicza się w szczególności stosowanie:

1) środków zabezpieczających miejsca, w których znajdują się materiały jądrowe, przed dostępem osób nieupoważnionych, a w szczególności środ-

ków mechanicznych, w tym ogrodzeń, ścian, stropów, drzwi, bram, zabezpieczeń otworów okiennych, dachowych i wentylacyjnych, atestowanych szaf pancernych, kaset stalowych, specjalnych zamków i kłódek oraz innych urządzeń zabezpieczających,

2) elektronicznych urządzeń, w tym systemów alarmowych sygnalizujących zagrożenie, oraz systemów służących do obserwacji i rejestracji, a także łączności.

§ 4. 1. System ochrony fizycznej, o którym mowa w § 2, obejmuje w szczególności:

1) sposób rozmieszczenia poszczególnych środków i urządzeń zabezpieczających oraz sposób ich funkcjonowania i współdziałania,

2) sposób postępowania na wypadek zagrożenia lub zdarzenia radiacyjnego,

3) sposób postępowania w razie wykrycia kradzieży, aktów terroru, dywersji i sabotażu,

4) sposób postępowania w razie prób dostępu lub przebywania osób nieuprawnionych w poszczególnych strefach obszaru chronionego.

2. System ochrony fizycznej uwzględnia:

1) lokalizację jednostki organizacyjnej oraz rodzaj i zakres prowadzonej przez nią działalności,

2) kategorie materiałów jądrowych,

3) postać, lokalizację i ruch materiałów jądrowych,

4) rozmieszczenie urządzeń, instalacji lub ich części, istotnych w procesie wytwarzania, przetwarzania, przechowywania, stosowania i składowania materiałów jądrowych,

5) podstawowe zagrożenie projektowe zawierające opis potencjalnych zagrożeń, w szczególności polegających na próbie kradzieży materiału jądrowego lub sabotażu,

6) monitorowanie stanu bezpieczeństwa obiektu, w którym znajdują się materiały jądrowe,

7) zasady ochrony mienia przewidziane w odrębnych przepisach.

3. System ochrony fizycznej powinien zapewnić wykrywanie, zapobieganie przez odstraszanie lub opóźnianie sytuacji, o których mowa w ust. 1 pkt 3, jak również ocenę sytuacji i działanie sił interwencyjnych.

§ 5. Kierownik jednostki organizacyjnej, opracowując system ochrony fizycznej, w szczególności:

1) określa zadania związane z ochroną fizyczną,

2) zapewnia zainstalowanie i stosowanie przedsięwzięć technicznych, o których mowa w § 3 ust. 2,

3) zapewnia sprawne funkcjonowanie systemu ochrony fizycznej, w tym zasady bieżącej kontroli jego funkcjonowania,

4) ustala sposób postępowania w razie podjęcia aktów terroru, dywersji i sabotażu lub przypadków kradzieży,

5) zapewnia rejestrację osób mających dostęp do materiałów jądrowych.

§ 6. 1. Kierownik jednostki organizacyjnej wykonującej działalność związaną z materiałami jądrowymi ma obowiązek zapoznać pracowników, stosownie do ich obowiązków i uprawnień, z systemem ochrony fizycznej, jak również z wszelkimi zmianami tego systemu, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

2. Zadanie, o którym mowa w ust. 1, kierownik jednostki organizacyjnej może wykonać przez organizowanie szkoleń.

§ 7. 1. W przypadku wystąpienia aktów terroru, dywersji i sabotażu lub przypadków kradzieży, kierownik jednostki organizacyjnej:

1) dokonuje oceny zagrożenia, zabezpiecza miejsce zdarzenia oraz podejmuje niezbędne, możliwe w zaistniałej sytuacji, działania na terenie jednostki organizacyjnej w celu odzyskania materiału jądrowego, ujęcia sprawców, ograniczenia i likwidacji pozostałych szkód,

2) niezwłocznie zawiadamia najbliższą jednostkę Policji oraz Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, zwanego dalej „Prezesem Agencji", informując ich o charakterze dokonanych aktów, ich rozmiarze oraz ilości i rodzaju utraconego materiału jądrowego, a także o podjętych działaniach,

3) przedstawia Prezesowi Agencji, po dokonaniu analizy funkcjonowania systemu ochrony fizycznej, informację o przebiegu zdarzenia, ocenę skuteczności istniejącego systemu oraz ewentualne propozycje zmian w tym systemie.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej podejmuje czynności określone w ust. 1 pkt 2 i 3 również w razie próby podjęcia jakichkolwiek aktów lub działalności, o których mowa w ust. 1.

§ 8. 1. Poziom ochrony fizycznej materiałów jądrowych jest uzależniony od kategorii, do której zostały zaliczone materiały jądrowe znajdujące się na obszarze jednostki organizacyjnej.

2. Materiały jądrowe podlegające ochronie i ich podział na kategorie określa załącznik do rozporządzenia.

3. Jeżeli w tym samym miejscu znajdują się materiały jądrowe różnych kategorii, stosuje się środki ochrony fizycznej przewidziane dla materiałów jądrowych o wyższym poziomie ochrony.

§ 9. 1. Dostęp do obszaru, w którym znajdują się materiały jądrowe (obszar chroniony), jest możliwy po uzyskaniu imiennego upoważnienia, zwanego dalej „identyfikatorem", wydanego przez kierownika jednostki organizacyjnej.

2. Obszar chroniony dzieli się na:

1) strefę ścisłej ochrony, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii I,

2) strefę wewnętrzną, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii II,

3) strefę chronioną, w której znajdują się materiały jądrowe kategorii III.

3. W zależności od strefy, w jakiej osoba może przebywać, wyróżnia się następujące typy identyfikatorów:

1) identyfikator typu AA — pozwalający na nieograniczony, stały dostęp do strefy ścisłej ochrony,

2) identyfikator typu A — pozwalający na nieograniczony, stały dostęp do strefy wewnętrznej,

3) identyfikator typu B — pozwalający na nieograniczony, okresowy dostęp do strefy chronionej.

4. Osoby, które, zgodnie z posiadanym identyfikatorem, nie mają dostępu do danej strefy, mogą przebywać w tej strefie, za zgodą kierownika jednostki organizacyjnej lub osoby przez niego upoważnionej, wyłącznie pod nadzorem osób posiadających identyfikator właściwy dla tej strefy.

5. Identyfikator typu A i AA zawiera następujące elementy:

1) imię i nazwisko osoby upoważnionej,

2) datę wystawienia i numer identyfikatora,

3) fotografię osoby upoważnionej,

4) stanowisko służbowe osoby upoważnionej,

5) podpis kierownika jednostki organizacyjnej,

6) pieczęć jednostki organizacyjnej.

6. Identyfikator typu B zawiera elementy, o których mowa w ust. 5 pkt 1, 2, 5 i 6.

Rozdział 2

Ochrona fizyczna materiałów jądrowych w czasie ich wytwarzania, przetwarzania, przechowywania, stosowania i obrotu nimi oraz składowania

§ 10. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do III kategorii polega w szczególności na zastosowaniu następujących środków ochrony:

1) urządzeń zabezpieczających, o których mowa w § 3 ust. 2 pkt 1,

2) urządzeń do obserwacji miejsc, w których znajdują się materiały jądrowe.

§ 11. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do II kategorii polega na zastosowaniu środków, o których mowa w § 10, a ponadto na:

1) ograniczeniu liczby osób przebywających w strefie,

2) rejestracji osób wchodzących i opuszczających strefę,

3) rejestracji pojazdów wjeżdżających i wyjeżdżających ze strefy,

4) ograniczeniu parkowania prywatnych pojazdów mechanicznych do miejsc w tym celu wyznaczonych.

§ 12. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do I kategorii polega na zastosowaniu środków, o których mowa w § 10 i 11, a ponadto na:

1) zakazie wjazdu prywatnych pojazdów mechanicznych na teren strefy,

2) bezpośredniej obserwacji osób przebywających w strefie przez służbę ochrony obiektu,

3) patrolowaniu strefy przez służbę ochrony obiektu,

4) utrzymywaniu połączenia alarmowego z najbliższą jednostką Policji.

Rozdział 3

Ochrona fizyczna materiałów jądrowych podczas transportu

§ 13. 1. Materiały jądrowe podlegają ochronie fizycznej w czasie transportu międzynarodowego, krajowego i wewnętrznego na obszarze jednostek organizacyjnych.

2. Transport materiałów jądrowych powinien odbywać się w możliwie krótkim czasie, z uwzględnieniem tras zastępczych.

3. Przy transporcie materiałów jądrowych należy w szczególności:

1) unikać regularności w przewozach,

2) dostęp do informacji o przewozie ograniczyć w sposób zapewniający bezpieczeństwo transportu.

4. Ochrona fizyczna każdej kategorii materiałów jądrowych w czasie ich transportu międzynarodowego i krajowego wymaga wcześniejszego ustalenia między dostawcą, odbiorcą i przewoźnikiem czasu, miejsca i zasad przekazania materiałów jądrowych, a także sposobu przejęcia i ich zabezpieczenia oraz innych niezbędnych danych dotyczących transportowanego materiału.

5. W przypadku transportu międzynarodowego przewoźnik jest zobowiązany do wcześniejszego uzgadniania ze służbami granicznymi miejsca i czasu przekroczenia granicy przez transport.

6. Jeżeli transportuje się łącznie materiały jądrowe różnych kategorii, stosuje się środki ochrony fizycznej przewidziane dla materiałów jądrowych o wyższym poziomie ochrony.

§ 14. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do III kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega w szczególności na:

1) zapewnieniu łączności z najbliższą jednostką Policji,

2) odpowiednim oznakowaniu sztuki przesyłki lub opakowania zbiorczego i dokumentu przewozowego określającego kategorię transportowanego materiału jądrowego,

3) właściwym zabezpieczeniu sztuki przesyłki lub opakowania zbiorczego, w tym przez stosowanie zamków i plomb,

4) kontroli środka transportu przed załadunkiem, ze szczególnym uwzględnieniem sprawności i bezpieczeństwa środka transportu,

5) ustaleniu punktu, gdzie będą przekazywane informacje o przebiegu przewozu.

§ 15. 1. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do II kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega na zastosowaniu środków ochrony, o których mowa w § 14, a ponadto na:

1) umieszczeniu materiału jądrowego:

a) w przypadku transportu drogowego — w osobnym środku transportu,

b) w przypadku transportu kolejowego — w osobnym wagonie,

2) ochranianiu transportu przez co najmniej dwie osoby,

3) ustanowieniu centrum kontroli transportu zapewniającego ciągłe monitorowanie położenia pojazdu i stanu bezpieczeństwa oraz łączność z pojazdem transportowym, jego ochroną, siłami reagującymi oraz nadawcą i odbiorcą.

2. Organizację i skład centrum, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, opracowuje przewoźnik i przedstawia do zaakceptowania Prezesowi Agencji.

§ 16. Ochrona fizyczna materiałów zaliczonych do I kategorii w transporcie międzynarodowym i krajowym polega na zastosowaniu środków ochrony, o których mowa w § 14 i 15, a ponadto na:

1) w przypadku transportu drogowego — konwojowaniu środka transportu przez osobny pojazd, w którym znajdują się członkowie ochrony,

2) w przypadku transportu kolejowego — przebywaniu członków ochrony w wagonie, w którym znajduje się materiał jądrowy,

3) w przypadku transportu lotniczego i morskiego — umieszczeniu materiału jądrowego w osobnym środku transportu,

4) wyborze tras przejazdu, z uwzględnieniem przerw w czasie transportu, w tym noclegu — w przypadku gdy przejazd nie może być ukończony w ciągu dnia.

§ 17. 1. Ochrona fizyczna każdej kategorii materiałów jądrowych w czasie ich transportu wewnętrznego na obszarze jednostek organizacyjnych polega na zastosowaniu co najmniej następujących środków ochrony:

1) wyborze trasy i sposobu transportu,

2) zapewnieniu na czas transportu ograniczonego dostępu do miejsc, przez które przebiega trasa.

2. Ochrona fizyczna materiałów jądrowych zaliczonych do I i II kategorii w czasie ich transportu wewnętrznego wymaga ponadto:

1) zastosowania do przewozu osobnego środka transportu,

2) eskortowania przez co najmniej dwóch pracowników służby ochrony obiektu, mających zapewnioną łączność z centrum ochrony jednostki organizacyjnej.

Rozdział 4

Kontrola systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych

§ 18. 1. Kontrolę systemu ochrony fizycznej materiałów jądrowych przeprowadza Prezes Agencji lub osoba przez niego upoważniona.

2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, obejmuje:

1) ocenę aktualnego stanu ochrony,

2) porównanie stanu faktycznego z obowiązującym systemem ochrony fizycznej materiałów jądrowych.

3. Osoba kontrolująca jest uprawniona do:

1) wstępu o każdej porze do pomieszczeń i obiektów, w których znajdują się materiały jądrowe,

2) żądania od kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej informacji i przedstawienia dokumentów dotyczących systemu ochrony fizycznej,

3) przeprowadzenia czynności potrzebnych do ustalenia stanu technicznego środków zabezpieczających i urządzeń elektronicznych, a także prawidłowości ich zastosowania,

4) wydawania pisemnych zaleceń mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

4. Czynności kontrolne są dokonywane w obecności kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej lub osoby przez niego upoważnionej.

5. Osoba kontrolująca jest obowiązana do przestrzegania przepisów o tajemnicy służbowej oraz przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, obowiązujących w jednostce organizacyjnej.

§ 19. Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej jest obowiązany zapewnić osobie kontrolującej warunki niezbędne do przeprowadzenia kontroli.

§ 20. 1. Osoba kontrolująca sporządza w dwóch egzemplarzach protokół z wykonywanych czynności kontrolnych.

2. Protokół podpisują: osoba kontrolująca i kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej albo osoba przez niego upoważniona.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 21. Jednostki organizacyjne wykonujące działalność związaną z materiałami jądrowymi dostosują, w terminie nieprzekraczającym 12 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, systemy ochrony fizycznej materiałów jądrowych do wymagań określonych w rozporządzeniu.

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2001 r. (poz. 997)

MATERIAŁY JĄDROWE PODLEGAJĄCE OCHRONIE I ICH KATEGORIE

Lp.	Materiał	Postać	Kategorie		
			I	II	III[1]
1	2	3	4	5	6
1	Pluton[2]	nienapromieniowany[3]	2 kg lub więcej	mniej niż 2 kg, lecz więcej niż 500 g	500 g lub mniej, lecz więcej niż 15 g
2	Uran-235	nienapromieniowany[3] — uran o wzbogaceniu 20% U-235 lub więcej	5 kg lub więcej	mniej niż 5 kg, lecz więcej niż 1 kg	1 kg lub mniej, lecz więcej niż 15 g
		— uran wzbogacony poniżej 20% U-235, ale nie mniej niż 10%		10 kg lub więcej	mniej niż 10 kg, lecz więcej niż 1 kg
		— uran wzbogacony powyżej naturalnej zawartości U-235 w uranie, lecz mniej niż 10% U-235			10 kg lub więcej
3	Uran-233	nienapromieniowany	2 kg lub więcej	mniej niż 2 kg, lecz więcej niż 500 g	500 g lub mniej, lecz więcej niż 15 g
4	Napromieniowane paliwo			zubożony lub naturalny uran, tor, lub niskowzbogacone paliwo (poniżej 10% składnika rozszczepialnego)[4]	

[1] Ilości niekwalifikujące się do kategorii III oraz uran naturalny, uran zubożony i tor powinny podlegać ogólnym zasadom ochrony mienia.

[2] Cały pluton oprócz plutonu, w którego składzie izotopowym występuje zawartość izotopu Pu-238 większa od 80%.

[3] Materiał nienapromieniowany w reaktorze lub materiał napromieniowany w reaktorze, ale z poziomem promieniowania równym lub mniejszym od 1 Gy/h z odległości 1 metra bez osłony.

[4] Inne paliwo, które w związku z początkową zawartością materiału rozszczepialnego było zaliczone do kategorii I lub II, może mieć kategorię obniżoną o jedną, gdy poziom promieniowania od paliwa przekracza 1 Gy/h z odległości 1 metra bez osłony.